

VISLIJN

INFOBLAD OVER DE OPENBARE VISSERIJ IN VLAANDEREN – JAARGANG 2025

8

DE FINT IS TERUG
VAN WEGGEWEEST

14

STEWARDS ZORGEN VOOR SOCIALE
CONTROLE ROND DE VOSSEVIJVER

24

AAN HET ALBERTKANAAL KOMT ELKE
HENGELAAR AAN Z'N TREKKEN

26

OP BEZOEK BIJ DE PROVINCIALE
VISSERIJCOMMISSIE

MET BIJLAGE **VISREGLEMENT 2025**

VOLHARDING

Een hengelaar langs de waterkant, dat beeld kennen we allemaal. Hengelen is een van de oudste en bekendste vormen van recreatie. De eerste riviervisserijwetgeving in België dateert al van 1882. Toen trokken hengelaars in kostuum met hun 'visverlof geldig om te vissen op zondag' naar de waterkant om met volharding een voedzaam maaltje vis te vangen. Tegenwoordig raden we af om de eigen vangst op te eten vanwege de slechte consumptiekwaliteit van vissen. De meeste hengelaars hebben nu een andere motivatie. Of het nu gaat om het vangen van een grote vis, het verkennen van nieuw viswater, deelnemen aan een wedstrijd of gewoon ontspannen in de natuur, iedereen heeft zo zijn reden.

In de afgelopen decennia moeten hengelaars de waterkant steeds vaker delen. Water trekt ons aan als maatschappij. Tal van andere recreatievormen, natuur, wonen, ondernemen en transport eisen allemaal hun plek langs of op het water. De tijd van de eenzame visser is voorbij. Het wordt een uitdaging om de openbare visserij de ruimte te geven die vroeger vanzelfsprekend leek. Als Agentschap voor Natuur en Bos gaan we deze uitdaging niet uit de weg. We zetten in op samenwerking met waterbeheerders en andere partners. Vislijn is daarvan een reflectie.

Over volharding gesproken, wist je dat het Visserijfonds en de provinciale visserijcommissies dit jaar al zeventig jaar bestaan? Een welgemeende dank aan al die enthousiaste medewerkers en natuurlijk ook aan u als hengelaar op openbaar water!

Veel lees- en hengelplezier!

Goedele Van der Spiegel
Administrateur-generaal
Agentschap voor Natuur en Bos

COLOFON

VISLIJN is een jaarlijks magazine van het Agentschap voor Natuur en Bos. Verantwoordelijke uitgever: Jeroen Denaeghel, Agentschap voor Natuur en Bos, Koning Albert-II laan 15 bus 177, 1210 Brussel. Redactie, samenstelling en vormgeving: Matthias Van Milders - matthiasvanmilders.be / Toast Confituur Studio - toastconfituur.be / Rudi Yseboodt, Kristof Vlietinck, Tom Vermijlen - Agentschap voor Natuur en Bos. Foto's: © Vilda - vildaphoto.net, tenzij anders vermeld. Foto p. 2: Sarah Van den Elsken, © Didier Collie, foto p. 12: © Didier Collie, foto's p. 13: ingezonden door hengelaars, foto p. 16-17: © André Gaens, foto p. 18: © INBO, foto p. 19: © VVSM. Drukwerk: artoosgroup.eu. De meningen die derden in dit magazine vertolken vallen buiten de verantwoordelijkheid van het ANB. Depotnummer D/2024/3241/341. Uitgave januari 2025.

natuurenbos.be/visserij

Inhoud

13

BIJZONDERE
VANGSTEN DOOR
LEZERS VAN VISLIJN

4

ONDERZOEK
DOORDACHTTE VISPASSAGE
OP GROOT SCHIJN IN
DEURNE

14

VISWATER
STEWARDS ZORGEN
VOOR SOCIALE
CONTROLE ROND DE
VOSSEMVIJVER

22

VISWATER
DE IJZER IS GELIEFD
BIJ DE PLAATSELIJKE
HENGELAARS

6

VISWATER
GEDREVEN
HENGELAARS HOUDEN
VAN KANAAL DESSEL-
TURNHOUT-SCHOTEN

16

BEELDSPRAAK
BIJZONDERE VISSER

24

VISWATER
IN HET ALBERTKANAAL
VOELEN DIVERSE
VISSORTEN ZICH
THUIS

8

ONDERZOEK
DE FINT IS TERUG VAN
WEGGEWEEST

18

KORTE BERICHTEN
WEETJES UIT DE VISBAK

26

ORGANISATIE
OP BEZOEK BIJ
DE PROVINCIALE
VISSERIJCOMMISSIE

12

REPORTAGE
DE OILSJTERSE
STROOFISHING,
WAAR HENGELLEN EN
SFEER HAND IN HAND
GAAN

20

PROJECT
DE WARMBEEK
SLINGERT WEER NABIJ
DE ACHELSE KLUIS

30

VISWATER
UNIEKE SAMENWERKING
ROND HET KREKENGEBIED
IN MOERBEKE-WAAS

“Uniek systeem zorgt voor een visveilig pompgemaal”

Voor migrerende vissen zijn pompgemalen vaak levensgevaarlijke barrières. Bij de aanleg in 2018 van een pompgemaal op het Groot Schijn in Deurne stond visveiligheid voorop. Onderzoek toont aan dat vissen effectief veilig doorheen het nieuwe pompgemaal geraken.

Een groot gebouw met een omhulsel van cortenstaal doemt op in het niemandsland tussen de Antwerpse Ring en de dichtbevolkte wijk Deurne-Noord. Het pompstation is cruciaal om de omgeving te beschermen tegen overstromingen. Bij een laag debiet pompen twee kleinere buisvijzels het water met 1 kubieke meter per seconde van het Groot Schijn richting het Albertkanaal. Dat ligt zowat een kilometer verderop. Vier stormvijzels staan klaar om bij een hoog debiet meer water af te voeren, tot 3,5 kubieke meter per seconde per pomp.

“Tot 2018 liep het Groot Schijn via een koker onder de ring naar een pompgemaal aan het Lobroekdok”, vertelt Luc Van Craen van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de waterbeheerder. “Maar voor de nieuwe tunnel van de Oosterweelverbinding lag die koker in de weg. Daarom werd de ingekokerde waterloop verlegd. Een nieuw pompgemaal verpompt het water van het Groot Schijn rechtstreeks naar het Albertkanaal.”

VRIJE VISMIGRATIE

Vlaamse en internationale regelgeving verplicht waterbeheerders om vismigratieknelpunten op te lossen. Vrije en veilige migratie is immers noodzakelijk zodat vissen zich kunnen voeden, voortplanten en verschuilen. Daarom kozen bouwheer Lantis (de organisatie achter de Oosterweelverbinding) en de VMM voor twee nieuwe toepassingen met een hogere visveiligheid.

Bij een laag debiet gaat het water door twee buisvijzels. De omhulling draait mee zodat vissen niet gekneld raken tussen de vijzel en de wand. De vier stormvijzels liggen in een halfopen buis. Normaal gezien zorgt dat voor veel gewonde of dode vissen die gekneld raken tussen de

draaiende vijzel en de wand van de buis. Speciaal voor dit pompgemaal werd een systeem bedacht met rubberen strips die de opening tussen de vijzel en de wand dichtten. Daardoor zijn de stormvijzels bijna even visvriendelijk als de buisvijzels.

UNIEK IN DE WERELD

Om na te gaan of het pompgemaal effectief zo veilig is voor vissen, deed het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) een test. Paling en blankvoorn, twee soorten die veel voorkomen in het Groot Schijn, werden onderzocht. “De overlevingskans voor paling is hoger dan 95%, zowel bij de buisvijzels als bij de stormvijzels”, zegt onderzoeker David Buysse. “Ook blankvoorn heeft meer dan 90% overlevingskans bij passage door dit geemaal. Beide vijzeltoepassingen blijken dan ook een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de klassieke vijzelgemalen.”

Het INBO onderzocht met sensoren ook de invloed van de beweging en de drukverschillen in de vijzel. “We stelden geen schade vast zoals bijvoorbeeld een sterk uitgezette of gescheurde zwemblaas. Ten slotte deden we ook een kort onderzoek naar de stroomopwaartse migratie. Het systeem in Deurne is uniek in Vlaanderen, zelfs in de wereld. Het overstortend water van de vijzels trekt vissen vanuit het Albertkanaal aan tot in een kamer. Geregeld wordt het water met de aanwezige vissen uit die kamer via een gladde buis doorgespoeld naar het Groot Schijn. We telden maar liefst vijftien soorten die stroomopwaarts voorbij het geemaal migreerden, waaronder de in Vlaanderen beschermde rivierdonderpad. In 2025 doen we een uitgebreid onderzoek van het vis-spoelsysteem en verwachten we nog meer soorten”, stelt David hoopvol.

GEDREVEN HENGELAARS HOUDEN VAN
KANAAL DESSEL-TURNHOUT-SCHOTEN

“Dit kanaal is een heel gevarieerd en aantrekkelijk water”

Scheepvaart, hengelaars en andere gebruikers zorgen voor heel wat bedrijvigheid op en rond het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten. De dijkwachter houdt een oogje in het zeil, en dat vinden de hengelaars prima.

“Gelukkig houden de meeste hengelaars zich aan de regels en is er respect voor andere jaagpadgebruikers.”

Even voorbij de jachthaven van Turnhout lag vroeger de fabriek van een bekende voedingsproducent. “Bij het lossen van de schepen viel daar wel wat maïs in het water”, herinnert Lily Moonen zich. Als kind leerde ze vissen op dit kanaal. “Dat was dus een ideale hengelplek.” Maar ook vandaag is deze omgeving nog erg geschikt om te hengelen, vindt Danny Veraghtert. “Ik heb hier niet veel plaats naast het jaagpad, maar de vissen bijten goed. Vooral ‘s avonds vang ik er veel, grote en kleine. Blankvoorn is de vis van het kanaal. Baarzen zwemmen hier ook. Ik zie ze soms liggen wachten tot ik een visje teruggooi.”

“Dit kanaal is een heel gevarieerd en aantrekkelijk water”, vindt Joris Wauters. Net als Lily is hij karpervisser en lid van de provinciale visserijcommissie. Samen baten ze ook een hengelsportzaak uit.

Het is dus al vissen wat de klok slaat. “In Beerse en Rijkevorsel wordt met de vaste stok en heel veel met de feeder gevestigd. Je vangt er grote blankvoorns en ook brasems. Karpervissers hebben vaker beet dan vroeger. En de roofvispopulatie is erg gegroeid. De combinatie van helder water en plantengroei maakt het voor de visser niet makkelijk. Enerzijds ziet de vis ons goed zitten, anderzijds kan die zich goed verschuilen.”

KANSEN GEVEN

Als aan de andere kant van de jachthaven een bel rinkelt, gaat de ophaalbrug krakend en piepend omhoog om een schip door te laten. Hengelaars zien het graag gebeuren, verzekert Danny. “Als de grote boten wegblijven tijdens het bouwverlof, voel ik wel een verschil. Dan vang ik veel minder vis omdat de bodem niet wordt omgewoeld.”

Het voorbijvarende schip wekt de belangstelling van roofvisvisser Toon Van Ham. “Snoekbaars houdt niet van helder stilstaand water en verschuilt zich overdag op schaduwrijke plekken zoals onder de bruggen. Dat zijn dus goede stekken, al mag je niet vissen vanop de brug zelf. Als vertegenwoordiger van een hengelermerk en influencer rond hengelen op sociale media, ga ik tegenwoordig vooral in Nederland hengelen. Maar ik ken best wat jongens die hier op het kanaal komen vissen op snoek of baars. En zelf kom ik ook nog wel, ik ving hier al mooie baarzen.”

Het kanaal en de jaagpaden kennen verschillende gebruikers. “Met hengelaars heb ik weinig problemen”, vertelt dijkwachter Koen Sprangers van De Vlaamse Waterweg. “Dat komt ook door de manier waarop jij het aanpakt, hé”,

zegt Lily. Koen beaamt dat: “Ik kies ervoor om eerst in gesprek te gaan en mensen te wijzen op de regels. Denk maar aan de doorgang op het jaagpad niet belemmeren en afval meenemen. Je mag ook niet met de auto op het jaagpad rijden. Enkel hengelaars met een handicap kunnen hiervoor een persoonlijke toelating aanvragen. Maar gelukkig houden de meeste hengelaars zich aan de regels en is er respect voor andere jaagpadgebruikers. Voor de hardnekkige overtreders gaan we over tot het opmaken van een PV en volgt ook een boete.”

NIET VOOR HET EIGENBELANG

Als gedreven hengelaar stopt de passie van Lily niet bij de vissen die ze zelf vangt. “Ik vertel hengelaars dat ze niet mogen hengelen in de aangelegde paaipplaats naast de jachthaven. Is er een visuitzetting, dan ben ik altijd

van de partij om te helpen. De karpers fotografeer ik dan, ook dat is een passie van me. Dankzij die foto's kunnen we de vissen later opvolgen. En ik ben dus lid van de provinciale visserijcommissie van Antwerpen. Daarin werken we echt goed samen. Niemand zit er voor het eigenbelang. We komen op voor alle hengelaars en dat wordt geapprecieerd.”

HARINGACHTIGE TREKVIS IS TERUG VAN WEGGEWEEST

“De terugkeer van de fint in België is vrij uniek”

De Schelde krijgt elk voorjaar een groot aantal gasten op bezoek. Duizenden finten komen er paaien om daarna weer te vertrekken richting zee. Na een lange afwezigheid is de haringachtige vis helemaal terug, toch in ons land. Onderzoekers proberen meer zicht te krijgen op de levensloop van de fint.

An de boorden van de Schelde wordt verteld dat buurtbewoners vroeger niet konden slapen in de paaitijd van de fint. De spartelende vissen maakten simpelweg te veel lawaai tijdens het paaien. Vervuiling van de Schelde en haar zijrivieren zorgde ervoor dat de soort in het begin van de 20ste eeuw helemaal verdween. Maar sinds tien jaar paait de fint weer in de Schelde. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) voert sindsdien onderzoek naar deze vis. Heel wat aspecten van het leven van de fint zijn immers nog onbekend.

MEIVIS

De fint is een anadrome vis, wat wil zeggen dat de soort leeft in zee, maar paait in zoetwater. Op de Schelde gebeurt dat eind april en begin mei, daaraan dankt de fint de bijnaam 'meivis'. Het is in deze periode dat de onderzoekers van het INBO afzakken naar de Schelde in Branst (Bornem). Om de levensloop beter in kaart te brengen, wordt een aantal finten vakkundig van een zender of datalogger voorzien, vertelt onderzoeker Pieterjan Verhelst op een van die onderzoeksdagen. “We passen twee

technieken toe. De eerste is akoestische telemetrie of geluidstelemetrie. Daarbij planten we een kleine zender in de vis in. Die zender zendt een uniek signaal uit dat wordt opgepikt door een netwerk van detectiestations in de Zeeschelde en op het Belgische deel van de Noordzee. Ook op zijrivieren zoals de Grote Nete zijn er stations. En andere landen gebruiken compatibele detectiestations. Zo kunnen we de fint zelfs volgen over de landsgrenzen heen.”

“De tweede techniek maakt gebruik van dataloggers. Die sturen geen signaal uit, maar slaan data op over temperatuur en diepte. Na een tijd komen de loggers los van de vissen en spoelen hopelijk aan. De vinder die een logger terugstuurt, krijgt een beloning van 50 euro. Als we de data uitlezen, kunnen we op basis van diepte en temperatuur het traject van de vis bepalen.”

“Beide technieken geven gecombineerd een totaalbeeld van de levenscyclus van de fint. Dat is belangrijk omdat deze vis een habitatrichtlijnsoort is: de overheid moet de leefomgeving beschermen. Maar

lange tijd wisten we eigenlijk niets over de habitat van de fint. Ons onderzoek bracht daar verandering in. We startten ermee in 2014, toen de fint weer begon te paaien in de Schelde. Jarenlang was die rivier een open riool met amper zuurstof in het water. De waterkwaliteit verbeterde, en nu registreren we finten in de Schelde en de Rupel. De historische paaigronden in de Grote Nete rond Lier zijn nog niet ingevuld. Maar een netwerk van vrijwilligers, gecoördineerd door het INBO en in samenwerking met Natuurpunt, staat ook daar tijdens de paaiperiode op uitkijk naar paaicirkels.”

GROEIRINGEN

Het onderzoek op de Schelde gebeurt vanop een ponton. Met een boot vaart het technisch team uit om fuiken te plaatsen in ondiepe delen van de Schelde en ze ook weer leeg te halen. Op het ponton onderzoekt Pieterjan elke gevangen fint en voorziet die van een zender. Daarbij krijgt hij vandaag hulp van Karen Bekaert van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Doorheen het jaar analyseert Karen de groeiringen op de schubben van de finten

"De fint trekt zich niets aan van landsgrenzen."

“ Tien jaar onderzoek zorgde voor heel wat nieuwe kennis over de fint. Toch blijven er nog vragen onbeantwoord.

die Pieterjan en zijn collega's vangen. Daaruit leest ze af hoe oud een vis is en hoe vaak die al paaide. "Die schubben zijn als de jaarringen van een boom", zegt Karen.

Op de boot houdt kapitein Diederik Rosseel zijn sonar- en navigatietoestel scherp in de gaten. De fuiken worden geplaatst waar het water niet al te diep is. Jan Vanden Houten en Nico De Maerteleire laten een anker te water, met daaraan een boei en twee fuiken. "Hier zitten de finten", zegt Nico lachend. "En als dat niet zo is, is het de fout van de kapitein."

Wanneer de laatste fuiken geplaatst zijn, vaart het team naar twee fuiken die sinds een halfuur in het water liggen. "We laten de fuiken liever niet te lang in het water", legt Diederik uit. "Hoe korter een vis in zo'n fuik zit, hoe beter." De eerste fuiken bevatten helaas enkel plastic afval. Maar de volgende vaart levert drie finten op. De grote vissen schitteren met hun zilveren

schubbenkleed. De schubben reflecteren de omgeving als een spiegel en vormen zo een camouflagemiddel.

VIS ZONDER GRENZEN

Tien jaar onderzoek zorgde voor heel wat nieuwe kennis over de fint. Toch blijven er nog vragen onbeantwoord, vertelt Pieterjan. "Dankzij de zenders weten we dat 40% van de dieren terugkeren naar de paaigronden hier in de Schelde. Dat noemen we *homing*-gedrag. Het lijkt dus een vrij honkvaste soort. Ook stellen we vast dat 90% van de finten jaarlijks paait. Populaties in bijvoorbeeld Zuid-Europa en Marokko sterven nadat ze één keer paaiden. Waarom dat zo is, weten we niet."

"Dat *homing*-gedrag en het jaarlijkse paaien zijn belangrijke vaststellingen voor het beheer. Stel dat je hier op de Schelde een zware vervuiling hebt, dan kan de soort een serieuze knauw krijgen. Maar dat geldt ook voor problemen buiten

België, want de fint trekt zich niets aan van landsgrenzen. Een deel van de finten zwemt na de paaitijd vanuit de Schelde naar de Waddenzee om er te gaan jagen. Waar ze in de winter verblijven, weten we nog niet. Een ander deel verblijft in de zomer voor de Belgische kust en vermoedelijk ook elders in de Noordzee. In de winter trekken die vissen naar het Engels Kanaal, tussen Dover en Cornwall. Anadrome soorten als de fint, maar ook de zalm, vragen echt wel om een beleid en een beheer over de grenzen heen."

"In andere landen gaat de fint er sterk op achteruit. Dat de populatie zich in België herstelt, is dus vrij uniek. Hoe dat precies komt, weten we nog altijd niet goed. De waterkwaliteit moet alleszins goed zijn, met genoeg zuurstof in het water. Ook moet de habitat in orde zijn, al weten we nog niet welke vereisten de fint precies stelt. En uiteraard moet je een zoetwatergetijdengebied hebben, want dat is waar de fint paait. Op vele

plaatsen, zoals de Rijn en de Maas, is de fint verdwenen. De open verbinding met de zee verdween er door de aanleg van sluizen en dammen."

Doordat de fint op enkele generaties was verdwenen, is de soort bij hengelaars niet altijd bekend. Heb je een exemplaar aan de haak, zet de vis dan meteen voorzichtig terug. De fint is immers beschermd. En aangezien de fint makkelijk zijn schubben verliest, haal je de vis best niet uit het water, als dat kan.

De verschillende aspecten van het onderzoek naar de fint worden gefinancierd door LifeWatch, TenneT en FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

DE OILSJTERSE STROOTFISHING,
WAAR HENGELLEN EN SFEER HAND IN HAND GAAN

“Dit is de meest ludieke hengelwedstrijd van het jaar”

Hengelaars zijn er in alle kleuren en formaten. Maar de stoet die op de vooravond van Aalst Carnaval langs de Dender paradeert, is wel erg bont. Verkleed als *Voil Jeanetten* gaan de uitbundige hengelaars op zoek naar vis, en vooral naar plezier.

“De deelnemers doen mee voor de sfeer, maar we streven er ook naar om mensen warm te maken voor het hengelen.”

Het begon zoals zo vaak met een wild idee. “Waarom gaan we aan de vooravond van carnaval niet hengelen in de Dender, verkleed als *Voil Jeanet?*”, vroeg hengelaar Bart De Mol in 2017 aan zijn vriend Ivo Crabbe. Dat liet Ivo zich geen twee keer zeggen, bezeten als hij is door het roofvissen en gedreven om zoveel mogelijk mensen warm te maken voor de hengelsport. De *Oilsjterse Strootfishing* – de Aalsterse Streetfishing, voor wie het lokale dialect niet begrijpt – was geboren.

WELZIJN VAN DE VIS

De eerste keer kwamen er vier enthousiastelingen opdagen, maar intussen trekt het evenement veel meer volk. De meesten verkleden zich als *Voil Jeanet*, het bekende personage uit de Aalsterse carnavalsstoet. Naast fervente hengelaars doen ook Aalstenaars zonder hengelervaring mee aan de *Oilsjterse Strootfishing*. Kinderen zijn ook van de partij en financiële drempels worden weggenomen zodat iedereen kan deelnemen. Het Agentschap voor Natuur en Bos zorgt voor een eenmalige toelating voor deelnemers zonder visverlof. De lokale hengelsportzaak en enkele hengelsportmerken leveren dan weer het materiaal. En de organisatie ligt in handen van Ivo Crabbe en zijn collega's van hengelervereniging Catch & Release Belgium. Zij zorgen er samen met de deelnemers voor dat het welzijn van de vis steeds vooropstaat.

KLEINSTE EN GROOTSTE VIS

“Dit is de meest ludieke hengelwedstrijd van het jaar”, zegt Ivo. “We delen prijzen uit voor de kleinste en de grootste gevangen roofvis, maar ook voor de meeste authentieke *Voil Jeanet*. De deelnemers doen echt mee voor de sfeer en de *Voil Jeanetten* laten het beste van zichzelf zien. Maar we streven er ook naar om mensen warm te maken voor het hengelen. Ook zien we dat hengelaars uit andere disciplines dankzij de *Oilsjterse Strootfishing* de smaak van het roofvissen te pakken krijgen.”

Bijzondere vangsten

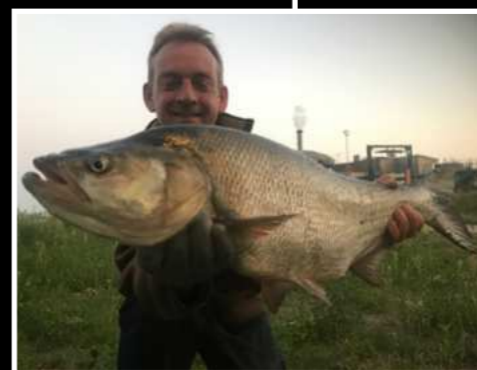
Een groot exemplaar, een opmerkelijke soort, of gewoon een beeld dat de charme van het hengelen samenvat: ook dit jaar bezorgden lezers enkele bijzondere vangstfoto's aan Vislijn.

SOORT: roofblei

GEVANGEN DOOR: Johan Driesmans

WAAR: Albertkanaal in Genk

Roofblei is een geweldige sportvis met een voorliefde voor stromend water. Het is een echte zwerver die ook in onze kanalen op zoek gaat naar een prooi. Johan ving dit stevige exemplaar met oppervlakte-kunstaas in het Albertkanaal.

SOORT: Europese meerval

GEVANGEN DOOR: Gunter Raats

WAAR: Den Aerd in Minderhout

Het leek een karpersessie zonder teken van leven te worden, die dag aan Den Aerd. Maar dat bleek slechts stilte voor de storm. Een flauwe aanbeet op het einde van de dag mondde uit in een gevecht met een vis buiten categorie. Pas na meer dan een uur toonde deze meerval zich voor het eerst aan Gunter en zijn vismaat Wim. Het duo slaagde er uiteindelijk in om deze kanjer van maar liefst 1m90 veilig op het droge te krijgen. Zou dit de grootste vis zijn die in Den Aerd rondzwemt?

Oproep!
Deel je vangstfoto

Mail je vangstfoto naar
visserij.anb@vlaanderen.be.
Misschien komt jouw
foto wel in de
volgende Vislijn.

SOORT: snoekbaars

GEVANGEN DOOR: Tim De Rick

WAAR: Kanaal Gent-Terneuzen in Zelzate

Hengelen draait niet alleen om het vangen van kanjers. Het is een totaalbeleving waarbij sfeer en omgeving minstens even belangrijk zijn. Dat bewijst deze mooie foto! In het Kanaal Gent-Terneuzen ving Tim deze fotogenieke snoekbaars.

STEWARDS ZORGEN VOOR SOCIALE CONTROLE ROND DE VOSSEMVIJVER

“De stewardwerking werkt echt ongelooflijk goed”

Het AfricaMuseum in het Park van Tervuren lokt jaarlijks meer dan 100.000 belangstellenden. Maar het prachtige domein heeft nog vele andere troeven. Hengelen is er een van. Sinds er stewards actief zijn aan de lokale Vossemevijver, nam de stroperij drastisch af.

Het Park van Tervuren heeft een indrukwekkende geschiedenis. Reeds in de 12de eeuw was het een jachtdomein van de hertogen van Brabant. Jagen mag er nu niet meer, maar hengelen wel. Dat is toegelaten op de Vossemevijver, een van de vijvers in het domein. Ooit werd deze vijver uitgebaat door een vereniging van karpervissers. Vandaag is het een openbaar hengelwater, beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. Karper is nog steeds de meest voorkomende soort.

POSITIEVE REACTIES

“De jongste jaren werd er veel gestroopt op de Vossemevijver”, vertelt hengelaar Patrik Cardoen. “Maar sinds we in 2023 met een stewardwerking begonnen, is die problematiek sterk verminderd. Verschillende keren per week doen we onze ronde. Onze groep bestaat uit mensen uit de buurt die hier graag komen hengelen. We vinden het fijn om dit hengelwater op te volgen en de vis te beschermen.”

“Onze stewardwerking werkt echt goed, we hebben onderling een goede band. De andere hengelaars reageren positief,

ze bedanken ons dat we een oogje in het zeil houden. Een conflict hebben we nog niet gehad. Maar we zijn daar wel op voorbereid. Als kandidaat-steward volg je een opleiding waarin je leert hoe je mensen moet benaderen. Hoe ga je om met agressie? Welke situaties kan je zoal voorhebben aan de waterkant? Heel interessant!”

MEER DAN HONDERD STEWARDS

“De stewardwerking aan de Vossemevijver is een samenwerking van Natuur en Bos, Sportvisserij Vlaanderen, de provinciale visserijcommissie van Vlaams-Brabant en de lokale hengelaars”, legt Seger Van Mileghem uit. Seger is beleidsmedewerker en deskundige visserij bij Natuur en Bos. “Wie een stewardwerking wil opstarten, contacteert Sportvisserij Vlaanderen. Een stewardgroep telt minstens vier leden. Kandidaten worden gescreend en volgen een opleiding. Op dit ogenblik hebben we in Vlaanderen meer dan honderd stewards. Naast een gedegen kennis komt ook een stevige portie geduld en motivatie van pas. Verbale agressie komt hier en daar voor, al waren er nog geen gevallen van fysieke agressie. Maar het systeem werkt écht ongelooflijk goed. Stewards mogen

niemand iets opleggen, maar de sociale controle werpt duidelijk haar vruchten af.”

“Goed dat er stewards zijn. In Zuid-Afrika, waar ik vandaan kom, is er amper controle”, zegt Byron Montague. “De Vossemevijver is geen makkelijk water. Laatst naderde een vis de oever tot op twee meter, keek me aan en besloot om weer weg te zwemmen. Maar ik heb hier wel beet. Vooral brasem, maar ook snoek. Mijn favoriete vis? Dat is de koningsmakreel, maar daarvoor moet ik in Zuid-Afrika met mijn boot de oceaan op.”

Ook David Vanden Bemden weet dat de Vossemevijver zich niet zomaar laat temmen. “Dit is een typisch Belgisch water: soms heb je een topdag, in een andere periode vang je drie weken haast niets. Maar meestal heb ik wel beet. Als roofvisser doe ik altijd de ronde van de vijver op zoek naar de vis. Vandaag heb ik toch al 8 à 9 kilometer gestapt. En altijd vind ik het hier plezant.”

Bijzondere visser

Een fuut heeft een stevige zwartbekgrondel gevangen. Natuurfotograaf André Gaens maakte de foto vanop de boot van sportvisser Pol Heymans. "Als ik de kans krijg, vaar ik graag mee met Pol op de Maas en de Maasplassen", vertelt André. "Daar komen we ook andere vissers tegen, zoals de reiger, de ijsvogel, de aalscholver, de visarend en dus ook deze fuut. Zo'n mooie vogel met een dikke vis in zijn bek, die wil je als fotograaf niet missen. Dankzij zijn elektrische motor kon Pol gelukkig tot dicht bij de fuut varen."

"Als André meegaat met de boot, dan is het echt om vogels te fotograferen", zegt Pol. "Vissen doe ik dan zo goed als niet. Door veel aanwezig te zijn op het water, weten we waar we de vogels kunnen vinden en fotograferen. Komen we een bijzondere vogel tegen, dan proberen we die altijd op foto vast te leggen."

Weetjes uit de visbak

“ZIT HIER WEL VIS IN HET WATER?”

Jong geleerd, is oud gedaan. Dat is de overtuiging van de organisatoren van de hengelininitiatie in Diksmuide. Op 14 mei 2024 lieten ze al voor de derde keer schoolkinderen proeven van het hengelen. “Net als het vorige jaar bleef het niet droog”, blikt initiatiefnemer Dirk Verhaeghe terug. “Maar daar hadden de kinderen geen last van. Ze bleven hun dobbertje in het oog houden. En intussen stelden ze de bekende vragen. ‘Zit hier wel vis in het water?’ Of: ‘Gaat de vis bijten?’ Zodra de kinderen beet hadden, zat de sfeer er goed in.”

Naast de hengelsessie stonden ook een boottochtje en een bezoek aan provinciedomein IJzerboomgaard op het programma. Op die laatste plek kregen de kinderen ook de nodige uitleg over de onderwaternatuur. Enkele aquaria met inheemse vissoorten gaven het jonge publiek een letterlijk levendig beeld. De hengelininitiatie was ook deze keer een voltrefter, aldus Dirk. Op naar de volgende editie!

43

Na lange tijd is de houting terug in de Schelde. Onderzoekers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) vonden in oktober 2023 één exemplaar terug. De vis van 43 centimeter zwom in het Sigma-overstromingsgebied bij Kruibeke. Houting is een zalmachtige vis die al meer dan een eeuw zo goed als verdwenen leek uit de Schelde. Enkel in 2013 werd nog eens een kleiner exemplaar waargenomen.

De vondst van één houting betekent niet dat de soort massaal terug is. Die andere teruggekeerde soort, de fint, is voorlopig veel meer aanwezig in de Schelde (zie pagina 8 van deze Vislijn). Maar toch is de vondst van de houting goed nieuws. Het is immers het bewijs dat de waterkwaliteit van de Schelde verder verbeterd is.

2.836

visserijcontroles

In 2023 controleerde Natuurinspectie 2.836 hengelaars op het bezit van een visverlof en op de naleving van de visserijwetgeving. Het totale aantal hengelaars in 2023 bedroeg 56.371, dus zo'n 5% van de vissers kreeg een controle. In totaal bleek 89% van de gecontroleerde hengelaars in orde te zijn; 11% van de vissers kreeg een aanmaning of een administratieve boete.

Wijziging visserijwetgeving

De visserijregelgeving is gewijzigd sinds het najaar van 2024. Voorheen was het voor hengelaars niet altijd even duidelijk op welke wateren je wel of niet mocht vissen tijdens de paaitijd of tijdens de nacht. Voortaan is het vissen tijdens de paaitijd tussen 16 april en 31 mei of de nachtvisserij enkel toegelaten indien een hengelwater is aangekruist in een tabel. Nog een wijziging is een algemeen verbod op het gebruik van aasvissen tussen 1 maart en 31 mei. De tabel en alle andere regels vind je terug in het Reglement Openbare Visserij als bijlage bij deze Vislijn of online via natuurenbos.be/visserij

OP HENGELKAMP AAN HET SCHULENSMEER

De zomer staat voor veel kinderen en jongeren synoniem voor op kamp gaan. Ook de jeugdafdeling van de Verenigde Vissers Schulensmeer (VVSM) komt al enkele jaren op de proppen met een driedaags hengelkamp. Het Limburgse meer is niet alleen het grootste binnenwater van Vlaanderen, volgens de hengelaars van VVSM is het ook het visparadijs bij uitstek. Acht kinderen wilden dat wel eens zelf onderzoeken en namen deel aan het jeugdhengelkamp van 8 tot 10 juli 2024.

“Uiteraard is zo'n kamp meer dan vissen alleen”, vertelt initiatiefnemer Jos Eykens. “De deelnemers maakten kennis met alle facetten van de natuur in een visrijk gebied. De technische kant van lussen en knopen werd elke dag opnieuw beproefd. En ze deden dat goed!” Bijwijken zorgden stevige windstoten en een fikse regenbui voor extra uitdagingen, maar de vangst is best indrukwekkend te noemen. Op 3 dagen haalden de 8 deelnemers onder begeleiding van 4 bekwame monitoren maar liefst 1395 vissen boven, elke dag een beetje meer. Van blank- en rietvoorn over kolblei en brasem tot baars en paling: verschillende soorten lieten zich door de jonge hengelaars verschalken. “Soms moesten ze zich gewonnen geven op een dikkere vis, die dan met hun onderlijntje aan de haal ging”, zegt Jos. “Dat was niet anders en het hoort bij het vissen. Op het einde wachtte de deelnemers nog een verrassing. We hadden voor elk vissertje een hengelpakket van Sportvisserij Vlaanderen voorzien. Na afloop zag je niets dan tevreden gezichten, en zo hebben we het graag.”

“Hermeandering stimuleert het visbestand”

In Noord-Limburg stroomt een van de zuiverste waterlopen van Vlaanderen. En de ecologische kwaliteit van de Warmbeek kreeg nog een extra duwtje in de rug door een hermeandering van 1,7 kilometer. Hier voelen bijzondere soorten zich thuis, met de beekprik op kop.

“ Nu moet dit gebied de ecologische rijpingsfase ingaan. Het is zoals goede wijn, die moet je ook de tijd geven.”

Tot voor enkele jaren trok de Warmbeek een rechte streep door het landschap nabij de Achelse Kluis, een voormalige abdij. “In de 18de eeuw voerden de kluizenaars heel ingrijpende waterbouwkundige werken uit”, vertelt Werner Mennen. Als projectingenieur voor de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) coördineerde hij de hermeandering van de Warmbeek. “Ze hebben de Warmbeek rechtgetrokken, ingedijkt en ter hoogte van de Nederlandse grens opgestuwd. De originele structuur van de waterloop verdween volledig.”

EXTRA STIMULANS

Om de Warmbeek weer te laten schitteren als een ecologisch gezonde waterloop, kreeg de beek meer ruimte. De hermeandering maakte de Warmbeek 700 meter langer. Het water blijft langer ter plaatse en de risico's op ongewenste overstromingen en droogte dalen. Een Vlaams-Nederlands samenwerkingsverband waakt over de kwaliteit van de Warmbeek, die vanaf de Nederlandse grens Tongelreep heet. Naast de hermeandering werden verschillende andere projecten gerealiseerd, zoals de aanpak van vismigratieknelpunten en riooloverstorten elders op de beek.

“De Warmbeek scoort al lang heel goed op het vlak van de fysisch-chemische waterkwaliteit”, zegt Jef Guelinckx (VMM) die werkt voor het bekkensecretariaat Maasbekken. “Maar op vlak van biologische indicatoren zoals het visbestand en de waterplanten, was er nog een extra stimulans nodig. Ook dat was een reden om de structuurkwaliteit op te krikken en de Warmbeek in Achel weer te laten meanderen.”

PLOETEREN DOOR DE MODDER

Voor de hermeandering sloegen VMM, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Achelse Kluis de handen in elkaar. Financiële steun kwam er ook van het Visserijfonds. “We hebben de oude loop niet volledig gedempt”, legt Werner uit. “Zo blijft de geschiedenis ook zichtbaar. En voor sommige dieren en planten vormen die zijarmen een goed biotoop omdat het water daar niet stroomt.”

Voor de overplaatsing van de aanwezige vissen naar de nieuwe beek werd een beroep gedaan op de vrijwilligers van de vissenwerkgroep van LIKONA (Limburgse Koepel voor Natuurstudie).

“Dat was een immens werk”, blikt Jos Eykens lachend terug. “Dagen na elkaar ploeterden we door de modderlaag. Ik kan je verzekeren dat je dat voelt aan je knoken. We registreerden 19 verschillende soorten. De grote verrassing daarbij was het grote aantal beekprikken. We hebben er 2298 overgezet! Dat is echt wel buitengewoon. Hoewel de beekprik het ook elders in Limburg goed doet, hebben we dit nog nergens meegemaakt. En alle lengteklassen zijn aanwezig, dit is dus een gezonde populatie.” Dat is goed nieuws, want de beekprik is een kwetsbare soort.

ZOALS GOEDE WIJN

Wandelend langs de oever van de heraanlegde Warmbeek ziet boswachter Pat Schuurmans (Natuur en Bos) dat het goed is. “Zie je die kale jonkers daar? Daar komt de putter op af. En ik zie op de oever ook zwarte els groeien. We creëren langs het water een mozaïek van open en begroeide plekken. Zonnige en schaduwrijke zones in de beek zorgen voor veel diversiteit. Nu moet dit gebied de ecologische rijpingsfase ingaan. Het is zoals goede wijn, die moet je ook de tijd geven.”

Meer info over het gebiedsproces Warmbeek: maasbekken.be/warmbeek

“We hebben 2298 beekprikken overgezet naar de nieuwe loop! Dat is echt wel buitengewoon.”

DE IJZER IS GELIEFD BIJ DE PLAATSELIJKE HENGELAARS

“Vanop de steiger in Roesbrugge heb je voortdurend beet”

De IJzer in Roesbrugge is vooral in de winter erg in trek bij hengelaars uit de streek. Zij weten dat het aangenaam vertoeven is op deze locatie vlak bij de Franse grens. En niet onbelangrijk: het visbestand is er prima.

De IJzer bij Roesbrugge: “Er zijn nog vele andere mooie watertjes in de buurt.”

“Om hier te vissen heb je niet veel nodig.”

“Om hier te vissen heb je niet veel nodig”, vertelt Pascal Gesquiere op de steiger in Roesbrugge. “Een klein hengeltje, een doosje mais en je bent vertrokken. Het visbestand is echt goed, je hebt voortdurend prijs. Kom je hier in de winter te laat toe, dan staat de parking al vol.” Pascal vist vooral op witvis, Eddy Coffyn is dan weer een vliegvisser. “Ik vis hier op alver, rietvoorn, kopvoorn en blankvoorn. In de winter wordt hier ook veel op snoek gevist. Aan de dode boom verderop in het water vind je die vaak. En in de zomer komen de roofvisvaarders. Spijtig genoeg hebben we hier ook wel wat last van stroperij.”

VAARTEN EN GRACHTEN

“Er zijn nog vele mooie watertjes in de buurt”, weet Pascal. “Die vaartjes zijn niet breed, soms maar anderhalve meter. Maar je vindt er een verrassend visbestand, tot zelfs karpers toe.”

Bekijk je de hengelkaart, dan zie je inderdaad tal van vaarten en grachten die de Westkust- en Middenkustpolder doorsnijden. Vele daarvan zijn openbare hengelwateren waar je mag hengelen met een visverlof. Ga wel best even na of je van de oevereigenaar op diens terrein mag komen. Intussen inventariseert de provinciale visserijcommissie van West-Vlaanderen alle hengelstukken in de provincie. “Die willen we aanduiden op de hengelkaart”, aldus Pascal die net als Eddy zelf lid is van de commissie. “We noteren de belangrijkste gegevens, zoals toegankelijkheid, parkeergelegenheid en diepte van het water.”

Terwijl Pascal zijn verhaal doet, gooit Eddy wat verderop zijn hengel uit. “Af en toe een klein *attackje*, maar geen aanbeet. De wind zit wat tegen. Ik zou wel willen vissen vanop de andere oever, maar ik ken de boer niet van wie die weide is. Ik

denk dat ik weet waarom ik niets vang. Enkele weken geleden was er een lozing in de IJzer in Frankrijk. Ik zag het vervuilde water hier passeren. De vis vluchtte weg, verder stroomafwaarts. Maar hij keert sowieso terug.”

Vanuit Frankrijk werd de provinciale visserijcommissie snel op de hoogte gebracht van de vervuiling, vertelt Pascal. “De brandweer was intussen al ter plaatse met een beluchter. Helaas vonden we wel wat dode vis, maar gelukkig niet erg veel. We waren er op tijd bij.”

SFEERVOLLE HENGELPLEK

De groene weides en het pittoreske dorpszicht van Roesbrugge maken deze hengelplek erg sfeervol. Maar in de winter kan de IJzer stevig buiten haar oevers treden. Eddy toont enkele foto's waarop de lagergelegene weiden en straten blank staan. “Na zo'n overstroming gaan we

altijd kijken of er geen vis achterblijft in de plassen”, vertelt Pascal.

Terug aan de steiger van Roesbrugge komt een auto aangereden met een trailer waarop een klein bootje ligt. “Ik wil de nieuwe boothelling hier in Roesbrugge graag eens uittesten”, zegt Sam Claus, die samen met zijn vrouw Eveline Viaene en neefje Maxim Denecker een namiddagje gaat varen. Ook de hengel gaat mee aan boord. “We gaan vooral voor het plezier van het varen, want vanop de boot vang je hier niet veel. Toch had ik in het verleden al snoek aan de lijn, net als een verdwaalde karpers en brasem.”

IN HET ALBERTKANAAL VOELEN DIVERSE VISSOORTEN ZICH THUIS

“Elke hengelaar komt hier aan zijn trekken”

Een eenvoudig hengelwater is het Albertkanaal niet. Toch vinden hengelaars de weg naar het kanaal dat Luik met Antwerpen verbindt. Ze kunnen er verschillende hengeldisciplines beoefenen.

Op een bewolkte ochtend rollen de golven over het Albertkanaal nabij Bilzen. Hengelaars moeten deze snelweg van water delen met de voorbijvarende schepen. “Maar voor ons maakt die scheepvaart niet zoveel uit”, merkt hengelaar André Bocken op. “Enkel tijdens wedstrijden is het een factor die meespeelt.”

ZELDEN BLANKEN

Op grote delen van het jaagpad langs het Albertkanaal zijn auto's niet toegelaten. Jaagpaden zijn immers in de eerste plaats dienstwegen voor het beheer van het kanaal en de overslag van goederen. Enkel waar de openbare weg tot aan het

kanaal komt, kunnen hengelaars hun wagen bij hun hengelstek parkeren. André en Dirk Van Mirlo, zijn collega in de provinciale visserijcommissie, ijveren ervoor om meer hengelplaatsen met de auto bereikbaar te maken. Dat is lang niet evident. Door het toenemend aantal gebruikers van de jaagpaden is de kanaalbeheerder, ook naar hengelaars toe, veel strenger geworden. Vandaag kunnen enkel personen met een handicap mits toelating met hun auto op het jaagpad komen. Ze kunnen dat doen op twee trajecten van maximaal 2,5 kilometer in beide richtingen van een kruising van het jaagpad met een openbare weg.

“Vanwege mijn reumatische aandoening heb ik zo'n jaagpadtoelating”, vertelt roofvisser Peter Schols. “Ik speur wel vaker de oevers van het Albertkanaal af. *Blanken* (hengelen zonder visvangst - red.) overkomt me niet vaak, meestal vang ik wel iets. Vaak is dat mooie en dikke vis. Ginds waar er stenen op de kant liggen, zit veel baars. Tot wel meer dan 40 centimeter lang!”

“Het voordeel van het Albertkanaal is dat elke hengelaar hier aan zijn trekken komt”, weet Dirk. “Roofvis, karper, vaste stok, feeder, noem maar op. Het is een visrijk water op vlak van soorten. Je vindt hier karper van meer dan 35 kilo, meerval en soms zelfs forel.” Bij het laatste visstandonderzoek in 2022 werden 19 verschillende soorten gevonden. Uit dat onderzoek bleek ook wel dat de visbiomassa erg klein is, de hoeveelheid vis per hectare is dus laag. Dat maakt het Albertkanaal tot een hengelwater dat vooral bij de kenners in de smaak valt. Hier worden dan ook geregeld wedstrijden georganiseerd, waaronder verschillende Belgische kampioenschappen.

DE PAAIPLAATS WERKT

Patrick Hamaekers vist met de vaste stok vlak bij de monding van het Kanaal Briegden-Neerharen, dat verderop in de Zuid-Willemsvaart uitmondt. Zijn fiets en fietskar staan achter hem naast het jaagpad. “Ik ben van de buurt, ik ga dus altijd hengelen met de fiets. De vangst op het Albertkanaal valt de laatste tijd wat tegen, maar toch hier zit nog altijd redelijk

wat vis. Een beetje verderop ving ik een tijd terug een brasem van 62 centimeter. Op de Zuid-Willemsvaart zit dan weer veel snoek en meerval. Normaal gezien kom ik steeds met dezelfde maat. Maar vandaag is hij er niet bij, hij heeft verplichtingen bij zijn vrouw.”

Terug in de buurt van Bilzen, maar aan de overkant van het kanaal, tonen André en Dirk drie aangelegde paaiplaatsen: een poel en twee geulen die in verbinding staan met het kanaal. Hier vindt de vis bescherming tegen de golfslag en is er vegetatie in ondiep water. Het is een welkome afwisseling met de betonnen oevers die het Albertkanaal kenmerken. “Het bewijs dat deze paaiplaats werkt!”, wijst Dirk enthousiast naar een jonge karper.

OP BEZOEK BIJ DE PROVINCIALE VISSERIJCOMMISSIE

“Wij willen samenwerken en alle hengelaars vertegenwoordigen”

In de provinciale visserijcommissie komen hengelaars op voor de belangen van de hengelsport. Ze dragen er ook bij aan het beleid rond openbare visserij. Vislijn volgde een bijeenkomst van de provinciale visserijcommissie van Vlaams-Brabant.

In een knusse zaal schuiven elf hengelaars aan. Allen zijn ze effectief of plaatsvervangend lid van de provinciale visserijcommissie (PVC) van Vlaams-Brabant. Ze krijgen versterking van een visserijbioloog van het Agentschap voor Natuur en Bos en een onafhankelijke secretaris. Enkele deskundigen komen toelichting geven bij een bepaald agendapunt. Nadat afgevaardigd voorzitter Bart Nevens de vergadering heeft geopend, passeren enkele praktische punten de revue. Zo worden afspraken gemaakt voor de opening van het hengelseizoen aan de kleine vijver van het kasteel van Horst. Daar is nood aan helpende handen bij de hengelininitiatie. Spontaan geven bijna alle aanwezige hengelaars hun naam op. De motivatie om kinderen en jongeren te laten proeven van het hengelen is groot.

TERREINKENNIS

De vijf provinciale visserijcommissies zijn van groot belang voor de Vlaamse openbare hengelwateren en de vis die daarin zwemt. De wet op de riviervisserij

uit 1954 riep de PVC in het leven en zorgde zo voor de democratisering van de hengelsport. Van meet af aan stonden visuitzettingen, toezicht, de strijd tegen verontreiniging en de verbetering van de visserij op de agenda. De afgelopen zeventig jaar verbreedde het takenpakket van de commissie. De aandacht voor de leefomgeving van de vis nam toe. Vanuit de PVC worden hengelaars aangemoedigd hun stem te laten horen. En steeds meer belang wordt gehecht aan onderzoek naar de visstand. Voor de financiering daarvan kan men een beroep doen op het Visserijfonds. Ook andere projecten, zoals de aanleg van vispassages en hengelsteigers, worden (mee) gefinancierd vanuit dit fonds. De bijdrage die hengelaars betalen voor een visverlof, gaat naar het Visserijfonds. “Het is wettelijk verankerd dat het beheer van het Visserijfonds mee wordt gestuurd door de hengelaars en dus niet alleen door de overheid. Dat is echt wel uniek”, vertelt Seger Van Mileghem achteraf. Als visserijbioloog van Natuur en Bos volgt hij de vergaderingen van de PVC van

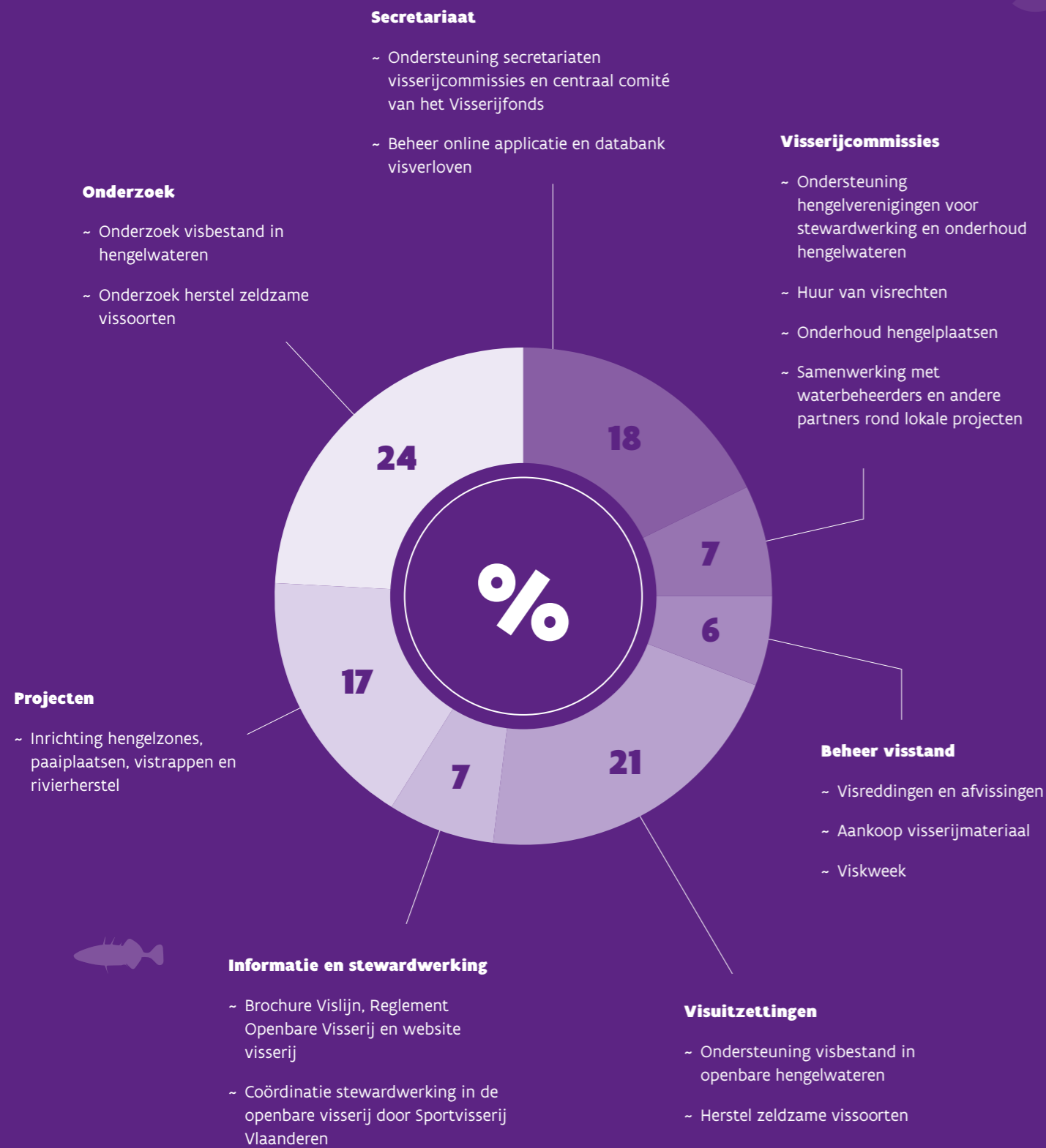
Vlaams-Brabant op. Hij ondersteunt de PVC ook op vlak van visserijbeleid en visstandbeheer.

Ook visuitzettingen - in het vissersjargon: bepotingen - worden vanuit het Visserijfonds gefinancierd. Er is de voorbije decennia een tendens om minder vis uit te zetten, onder meer door de verbetering van de waterkwaliteit. Ook groeit het besef dat de visstand zichzelf reguleert en zich aanpast aan de lokale omstandigheden. In weinig of niet verstoorte waters zijn bepotingen zelden nodig. Bij een verstoring wordt altijd de vraag gesteld of een bepoting die kan compenseren.

De PVC's organiseren vandaag dus niet enkel uitzettingen. Ze focussen ook op betere hengelmogelijkheden, de leefomgeving voor vissen, wetenschappelijk onderzoek en het informeren en sensibiliseren van hengelaars via hengelstewards. Ook op de vergadering van de PVC van Vlaams-Brabant komen uitzettingen aan bod.

BESTEDINGEN VAN HET VISSERIJFONDS

Secretariaat

- ~ Ondersteuning secretariaten visserijcommissies en centraal comité van het Visserijfonds

- ~ Beheer online applicatie en databank visverloven

Visserijcommissies

- ~ Ondersteuning hengilverenigingen voor stewardwerking en onderhoud hengewateren

- ~ Huur van visrechten

- ~ Onderhoud hengelplaatsen

- ~ Samenwerking met waterbeheerders en andere partners rond lokale projecten

Onderzoek

- ~ Onderzoek visbestand in hengewateren
- ~ Onderzoek herstel zeldzame vissoorten

Projecten

- ~ Inrichting hengelzones, paaiplaatsen, vistrappen en rivierherstel

Informatie en stewardwerking

- ~ Brochure Vislijn, Reglement Openbare Visserij en website visserij
- ~ Coördinatie stewardwerking in de openbare visserij door Sportvisserij Vlaanderen

Visuïtellingen

- ~ Ondersteuning visbestand in openbare hengewateren
- ~ Herstel zeldzame vissoorten

"Het is wettelijk verankerd dat het beheer van het Visserijfonds mee wordt gestuurd door de hengelaars en dus niet alleen door de overheid. Dat is echt wel uniek."

“ Ik vind het belangrijk om mee de belangen te behartigen van de hengelsport op openbaar water, om op te komen voor de hobby van zoveel mensen. Dit is mijn passie.

Twee deskundigen presenteren de resultaten van visstandonderzoeken in Vlaams-Brabantse wateren. Gedreven geven de commissieleden hun mening over de aanbevelingen van de onderzoekers en delen ze tips voor een volgend onderzoek.

OOG VOOR DE NATUUR

Wat kan er beter aan de huidige visserijwetgeving? Met die vraag gaat Maarten Roegiers van de Vlaamse Roofvis Federatie (VRF) langs alle provinciale visserijcommissies en vandaag is hij in Vlaams-Brabant. Zelf heeft Maarten enkele voorstellen voor een vereenvoudiging van de wetgeving en die worden besproken tijdens een geanimeerde discussie. Met veel voorbeelden wordt de situatie op het terrein geschetst. Het gesprek levert ook heel wat nieuwe ideeën op.

Een levendig debat volgt ook op de uitleg die visserijbioloog Seger Van Mileghem geeft bij een advies van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) over de toekomst van de Grote Gete. De leden verruimen het gesprek over de aanbevelingen tot een discussie over het visstandbeheer in het algemeen. Het is duidelijk dat de commissieleden een grote kennis hebben van het hengelen, de vis en de hengewateren. "Ik denk dat alle commissieleden sterk bezig zijn met visbeheer", zegt Philippe Smets achteraf. Al twintig jaar is hij lid van de PVC. "Wij willen zaken veranderen en problemen aanpakken. We hebben oog voor de natuur en de omgeving, voor ons zijn die

zaken ook belangrijk. Anders kan je beter in een aquarium gaan vissen."

Alle leden zetelen volledig vrijwillig in de provinciale visserijcommissie. Ze vertegenwoordigen een hengilvereniging of -federatie actief op openbaar water. Zo verzamelt de commissie mooi de verschillende hengeldisciplines. Ook komen de leden uit de verschillende uithoeken van de provincie. "Ik wil natuurlijk de insteek van de gepassioneerde karpervissers verdedigen", aldus Jimmy Houtput die vrijwilliger is bij de Vereniging van Belgische Karpervissers (VBK). "Maar we willen vooral samenwerken en alle hengelaars vertegenwoordigen, van diverse leeftijden en uit meerdere hengeldisciplines. Die diversiteit vind ik belangrijk. We willen jonge mensen de kans geven deze hobby uit te bouwen. Maar onze aandacht gaat ook naar de toegankelijkheid voor ouderen en personen met een handicap. En ook onderzoek naar het visbestand in onze regio vind ik belangrijk. Goed beheer is nodig opdat we onze hobby kunnen blijven beoefenen."

CONSTRUCTIEVE GROEP

Na de vergadering trekt het gezelschap naar de vlakbij gelegen Velpe. Speciaal voor dit plaatsbezoek vergaderde de PVC in Hoeleden. "We spreken altijd over de hengewateren in de provincie. Maar we willen vanaf nu geregeld samen die wateren gaan bekijken", vertelt PVC-lid en man van de streek Youri Vandeloock. Hij geeft zijn collega's tekst en uitleg over

het water waarop hij als kleine jongen al viste. Aan een verbreding van de Velpe, een sedimentvang, worden werken gepland. De PVC vraagt om hierbij de oever zoveel mogelijk te vrijwaren. Zo blijven er voldoende hengelplaatsen over op deze populaire hengellocatie. De leden kijken aandachtig toe. "Zie je de vissen springen?", vraagt Armand Ost die zowat aan de andere kant van de provincie woont. "Morgen kom ik hier vissen, de kleur van dit water staat me aan."

Voor de openbare visserij is de provinciale visserijcommissie een onmisbare schakel. "Het is een forum voor mensen die veel aan het water zijn", zegt afgevaardigd voorzitter Bart Nevens. "Deze hengelaars kennen de toestand aan het water, de problemen en soms ook de oplossingen. Als beleidsmaker is dit voor mij een klankbord. Het is een aangename groep die constructief is en ook denkt aan andere belangen." Van die groep maakt Jimmy Houtput maar al te graag deel uit. "Ik vind het belangrijk om mee de belangen te behartigen van de hengelsport op openbaar water, om op te komen voor de hobby van zoveel mensen. Dit is mijn passie. Ik ben er graag mee bezig en wil nadenken over hoe we de situatie voor hengelaars kunnen verbeteren."

UNIEKE SAMENWERKING ROND HET KREKENGEBIED IN MOERBEKE-WAAS

“De sociale controle is van grote waarde voor de Rode Sluis”

In 2016 sloegen vier organisaties de handen in elkaar voor het beheer van de Rode Sluis in Moerbeke-Waas. Vandaag draait de samenwerking nog steeds op volle toeren. Hengelen op de vier kreken van de Rode Sluis is dan ook prima geregeld. Met een visverlof en een gratis, maar verplichte krekentoeelating kan elke hengelaar ervan genieten.

“ Een natuurwater als dit is toch een stuk uitdagender dan een privévijver. Vang je niets? Pech, dan heb je het verkeerd ingeschat. Ook dat is de charme van het vissen.

Op een winderige dag klimmen Istvan Rappi en Dirk Heirman aan boord van een bootje. Ze gaan fuiken ledigen op een van de vier kreken van de Rode Sluis. Dat doen ze elke week, al vier zomers na elkaar. In de fuiken vangen ze Turkse rivierkreeft, een invasieve exoot die hengelaars en inheemse vissoorten het leven zuur maakt. De vangstgegevens delen ze met het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). “Vorig jaar vingen we 2922 kreeften”, vertelt Dirk. Net als Istvan is hij vrijwillig viswachter-opzichter aan de Rode Sluis. De kreeftenvangst is maar één voorbeeld van de inzet van lokale hengelaars voor dit openbare hengewater.

VIJF CONTROLES PER WEEK

Het plaatselijke polderbestuur verleende in 2016 de hengel- en oeverrechten aan de provinciale visserijcommissie. Die nam de lokale afdeling van de Vereniging van Belgische Karpervissers (VBK) onder de arm als medebeheerder. Ook het Agentschap voor Natuur en Bos is sindsdien partner. Lokale hengelaars staan in voor onder meer beheer en onderhoud, hulp bij visuitzettingen en toezicht. “Zowat vijf keer per week doen onze stewards een controle rond de kreken”, vertelt voorzitter Frans Weemaes. “De meeste hengelaars juichen dat toe. Er zijn steeds minder overtredingen, men weet dat we heel vaak controleren. De samenwerking verloopt prima. En de kreken verkeren in een zeer goede staat. De waterkwaliteit is goed en er is haast geen vissterfte.”

“Als steward moet je altijd vriendelijk blijven”, weet Istvan. “Gewoon mens zijn! Maar als iemand iets doet wat niet kan, dan zullen we die daar altijd op wijzen. Denk maar aan hengelen met drie lijnen of zonder krekentoeelating.” Dirk merkt dat er niet altijd kwade wil in het spel is: “Soms denken mensen dat ze in orde zijn,

terwijl dat niet zo is. Dan vertellen we wat ze moeten doen om in regel te zijn. Echt misbruik is eerder uitzonderlijk.” Niet zo lang geleden botsten Dirk en Istvan tijdens hun controleronde op een gesloten tentje. Daarin vonden ze een bedwelmd man die was getroffen door CO-vergiftiging door een verwarmingstoestel. Dirk en Istvan hielpen hem uit zijn tent. “Passeerden wij daar niet, dan had hij het waarschijnlijk niet overleefd”, aldus Dirk.

UITDAGEND WATER

Op een van de hengelplekken zit Rik Van Moerkerke, een man van de streek. “Ik ken het water heel goed. Vroeger zat ik hier vaak moederziel alleen, maar nu is het hengelen hier best populair. Ik vis liever hier dan op privévijvers. Een natuurwater als dit is toch een stuk uitdagender. Vang je niets? Pech, dan heb je het verkeerd ingeschat. Ook dat is de charme van het vissen.”

“Vanuit het polderbestuur ervaren wij de samenwerking als zeer positief”, vertelt ontvanger-griffier Ann Dieleman. “De sociale controle is echt van grote waarde voor de Rode Sluis. Het visbestand wordt ook regelmatig gecontroleerd en Natuur en Bos, VBK en het polderbestuur organiseren samen visuitzettingen. Dankzij het wandelnetwerk dat wij als polderbestuur realiseerden, is de Rode Sluis ook in trek bij andere recreanten. Als ik zie hoeveel krekentoeelatingen er worden uitgereikt (tot nu toe 850 – red.), dan kan ik alleen maar hopen dat deze samenwerking verder blijft lopen.”

Meer info en het aanvraagformulier voor de krekentoeelating vind je via vbk.be/medebeheer-rode-sluis

In fuiken vangen vrijwilligers Turkse rivierkreeft. De invasieve exoot maakt hengelaars en inheemse vissoorten het leven zuur.

NUTTIGE ADRESSEN VISLIJN 2025

INFOLOKET OPENBARE VISSERIJ – PROVINCIALE VISSERIJCOMMISSIES

Heb je een vraag over de openbare visserij? Wens je meer informatie over visserijregelgeving, viswateren, visrechten, vissoorten en visstandbeheer? Neem dan contact op met de visserijcommissie in je provincie.

natuurenbos.be/visserijcommissie

WEST-VLAANDEREN

Tel. +32 (0)50-40 58 04
visserijcommissiewvl@gmail.com

OOST-VLAANDEREN

Tel +32 (0)9-267 78 02
pvc@oost-vlaanderen.be

ANTWERPEN

Tel +32 (0)3-204 03 35
visserijcommissieantwerpen@gmail.com

VLAAMS-BRABANT

Tel +32 (0)16-66 63 17
Tel +32 (0)471-56 48 25
patricia.leenaerts@vlaanderen.be

LIMBURG

Tel +32 (0)2-553 24 32
pvc.limburg@vlaanderen.be

GETUIGE VAN EEN MASSALE VISSERSTERFTE?

Neem zo snel mogelijk contact met de lokale politie of de milieudienst van je gemeente.

AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS

Het Agentschap voor Natuur en Bos staat in voor het visverlof, het beheer van de visstand, het behoud van de visserij en de naleving van de visserijwetgeving.

INFO VISVERLOF – DUPLICAAAT VISVERLOF

visverlof.be
visverlof@vlaanderen.be

DIGITALE HENGELKAART

natuurenbos.be/hengelkaart

INFO VISSERIJ

natuurenbos.be/visserij
visserij.anb@vlaanderen.be

NATUURINSPECTIE

Natuurinspectie staat in voor de naleving van de visserijwetgeving. Visstroperij of andere ernstige inbreuken op de visserijwetgeving kan je melden bij Natuurinspectie op het telefoonnummer +32 (0)2-553 09 96.

INSPECTIEREGIO WEST

(provincies West-Vlaanderen en
Oost-Vlaanderen)
natuurinspectie.west.anb@vlaanderen.be

INSPECTIEREGIO OOST

(provincie Limburg
en arrondissement Leuven)
natuurinspectie.oost.anb@vlaanderen.be

INSPECTIEREGIO MIDDEN-VLAANDEREN

(provincie Antwerpen en
arrondissement Halle-Vilvoorde)
natuurinspectie.middenvlaanderen.anb@vlaanderen.be

INFO BLAUWALGEN

blauwalgen.be